Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Suomen Olympiakomitean lausunto tartuntatautilain muuttamisesta

***VIITE**: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (HE 245/2020)*

Suomen Olympiakomitea lausuu otsikkoasiassa:

Liikunta- ja urheiluyhteisö on toiminut vastuullisesti viranomaisten ohjeistuksia noudattaen koronavirusepidemian vastaisessa taistelussa. Tämä on tarkoittanut epidemian eri vaiheissa liikunta- ja urheiluharrastusten osittaista rajoittamista tai kokonaan keskeyttämistä. Ymmärrämme, että epidemian hallinnassa pitäminen vaatii rajoituksia, mutta niiden tulisi olla kulloiseenkin tautitilanteeseen nähden oikeasuhtaisia.

Liikunnan ja urheilun kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että koronapandemian vaikutukset minimoidaan. Korona on vaikuttanut merkittävästi seurojen ja lajiliittojen toimintaan. Toiminnan keskeytyminen ja siitä aiheutuneet tulonmenetykset yhdistettynä rahapelitoiminnan tuottojen pienenemiseen asettavat isoja vaikeuksia urheilujärjestöjen toiminnalle lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.

1 URHEILIJOIDEN HARJOITTELUN, KILPAILUTOIMINNAN JA LIIKKUVUUDEN MAHDOLLISTAMINEN

Olympiakomitea kannattaa esitystä siitä, että **ammattiurheileminen jäisi ehdotetun 58 d §:n ja 58 g §:n soveltamisen ulkopuolelle**. Tämä on välttämätöntä huippu-urheilijoiden harjoittelun turvaamiseksi ja kilpailutoiminnan jatkamiseksi.

Olympiakomitea pyytää sosiaali- ja terveysvaliokuntaa tarkistamaan hallituksen esityksen säännöskohtaisissa perusteluissa esitettyä ammattiurheilun määritelmää. Esityksessä (s.89) todetaan, että "käytännössä rajaus tarkoittaisi ammattiurheilun rajaamista huippu-urheiluun kattaen palloilulajeissa kaksi ylintä kansallista sarjatasoa, aikuisten A-maajoukkuetoiminnan sekä kansainväliseen menestykseen tähtäävän yksilöurheilun, josta urheilija hankkii elantonsa". **Olympiakomitea pitää ongelmallisena viimeisen lauseen edellytystä elannon hankkimisesta.** Tällä hetkellä useissa lajeissa on yksilöurheilijoita, jotka eivät pysty tienaamaan urheilusta elantoa, vaikka ovat lajinsa kansainvälisellä huipulla. **Ammattiurheilun määritelmästä viimeinen lause (…josta urheilija hankkii elantonsa) tulisi poistaa, jotta myös näillä urheilijoilla olisi mahdollisuus jatkaa harjoittelua ja kilpailemista poikkeavissa olosuhteissa.**

2 KORONAVIRUKSEN LEVIÄMISEN ESTÄMINEN JA RAJOITUSTOIMENPITEIDEN VAIKUTUS

Liikunta- ja urheilutoimintaa ei tulisi rajoittaa enempää kuin vastuullisen tapahtumajärjestämisen kannalta on välttämätöntä. Olympiakomitea ja liikunta- ja urheiluyhteisö ovat erittäin huolissaan lasten ja nuorten harrastustoiminnan pitkäaikaisesta keskeyttämisestä isossa osassa Suomea. Toiminnan keskeyttämisellä on huomattavan negatiiviset vaikutukset lapsiin. Vaarana on, että koronakriisin vaikutukset näkyvät pitkälle ja lähes kokonaisia ikäluokkia menetetään liikunnan ja urheilun parista.

Urheiluliike on onnistunut hyvin turvallisten yleisötapahtumien järjestämisessä. Suosituksia hygieniasta ja turvaväleistä on noudatettu esimerkillisesti ja myös vapaaehtoisesti on tehty ehkäisytoimia, jotka eivät olisi olleet edes täysin välttämättömiä. Urheilun yleisötapahtumat eivät ole olleet koronalinkoja. Lisäksi KIHU:n selvityksen mukaan seuroissa altistumis- ja karanteenitilanteet ovat olleet harvinaisia toiminnan laajuuteen nähden.

Ehdotetun 58 g §:n mukaan **leviämisvaiheessa** kunta tai aluehallintovirasto voi sulkea kahdeksi viikoksi asiakkaiden ja osallistujien käyttöön tarkoitetut tilat. Kynnyksen tilojen käytön kieltämiseen tulee olla korkea, koska liikunta- ja urheilutilojen sulkeminen vähentää merkittävästi harrastusmahdollisuuksia, ja tällä on huomattavat taloudelliset ja kansanterveydelliset vaikutukset.

Lisäksi tulisi olla mahdollista poiketa rajoituksista, jos esimerkiksi yleisöltä pystytään tarkistamaan tuore negatiivinen koronatestitulos. Tämä on perusteltua testimäärien lisääntyessä ja testaustekniikoiden kehittyessä ja halventuessa etenkin ulkoilmatapahtumissa sekä tilavissa ja tehokkaan ilmavaihdon sisätiloissa. Maskien käyttö yhdistettynä testitulosten tarkastamiseen mahdollistaisivat suuremmat yleisömäärät.

Tartuntatautilaissa tulisi mahdollistaa viranomaispäätösten tekeminen kolmeksi kuukaudeksi epidemian perustason alueilla esitetyn yhden kuukauden sijaan. Ennakoitavuuden ja päätösten pitkäaikaisuuden lisääminen parantaisi huomattavasti liikunnan ja urheilun tapahtumajärjestämisen edellytyksiä.

Lisäksi tartuntatautilain muuttamisen yhteydessä **viranomaiset tulisi velvoittaa käymään vuoropuhelua paikallisella, alueellisella ja valtakunnallisella tasolla liikunnan järjestötoimijoiden kanssa**. Erityisesti ennen mahdollista lisärajoitusten asettamista tulisi yhteistyössä käydä läpi kaikki mahdolliset muut toimet koronaviruksen leviämisen estämiseksi, jotta sulkutoimenpiteiltä voitaisiin välttyä.

3 TALOUDELLISET VAIKUTUKSET LIIKUNNALLE JA URHEILULLE

Koronarajoitukset ovat aiheuttaneet huomattavia taloudellisia menetyksiä urheilulle. Nämä kustannukset ovat syntyneet rajoituksista, joiden myötä on mm. peruutettu tapahtumia, supistettu osallistujamääriä sekä tehty poikkeavia tilajärjestelyjä.

Toimialojen yhdenvertaisuuden näkökulmasta on välttämätöntä, että **viranomaisrajoituksista aiheutuneet tappiot hyvitetään myös liikunnalle ja urheilulle muiden toimialojen tapaan.** Esimerkiksi ravitsemisliiketoiminnan rajoitusten yhteydessä eduskunta katsoi tarpeelliseksi toteuttaa järjestelyn, jolla hyvitettiin ravitsemisliikkeille lainsäädännöllä asetetuista rajoituksista aiheutuneita kustannuksia.

Helsingissä 19.1.2021

Mikko Salonen
toimitusjohtaja
Suomen Olympiakomitea